

Statens vegvesen

Retningslinjer til forskrift om midlertidig unntak for gjennomføring av trafikkopplæring og øvingskjøring

(ekstraordinære unntak i forbindelse med covid-19) m.m.

Trafikant og kjøretøy
Trafikant
10. desember 2021

Retningslinjer til forskrift om midlertidig unntak for gjennomføring av trafikkopplæring og øvingskjøring (ekstraordinære tiltak i forbindelse med covid-19) m.m.

Desse retningslinjene peikar på viktige generelle utgangspunkt for trafikkopplæringa, spesielt obligatoriske delar, og gjev føringar for tilpassa undervisning som følgje av covid-19.

Retningslinjene av 24. mars 2021 har vore gjeldande heilt sidan den mellombelse forskrifta vart innført i mars 2020. På bakgrunn av vår vurdering om at forskrifta ikkje blir oppheva no, jf. punkt 6, har vi difor revidert retningslinjene våre. Siste revisjon var 8. desember 2021.

1. Generelle utgangspunkt for all føraropplæring

a) Mål og tilrettelegging for læring

Trafikkopplæring skal skje i tråd med trafikkopplæringsforskriften, jf. for eksempel

§ 7-2 Mål, undervisning og læreplaner, fyrste ledd:

Undervisningen skal legges til rette for at eleven kan nå målene for opplæringen, slik de er fastsatt i denne forskriften.

Trafikkskulane står i stor grad fritt til å velja måtar å gjennomføre undervisninga på, så lenge dette er pedagogisk forsvarleg. Ved siste revisjon av føraropplæringa vart dette gjort tydelegare i

§ 7-1 sjette ledd:

Når det av pedagogiske eller praktiske grunner er hensiktsmessig for eleven, kan likevel deler av den ikke-obligatoriske opplæringen i neste trinn gjennomføres sammen med opplæringen i det trinnet eleven befinner seg på, før dette fullføres. Obligatorisk opplæring skal alltid gjennomføres i det trinnet den tilhører, når ikke annet er fastsatt for det enkelte kurset.

og § 7-2 andre ledd:

Innenfor hvert trinn og innenfor deler av kurs kan det arbeides med å nå flere mål samtidig eller i en annen rekkefølge enn den som fremgår av forskriften, dersom ikke annet er fastsatt spesielt for vedkommende trinn eller kurs.

Dette gjeld alltid, i alle førarkortklasser, uavhengig av unntakstilstanden no.

Vi viser også til den generelle delen i læreplanane og spesielle kommentarar til både trinn og kurs.

Det er difor i hovudsak ikkje noko i vegen for å ta i bruk eller utvide bruken av digitale læringsformer når det gjeld tilrettelegging for utvikling av kunnskapar, haldningar og motivasjon.

For *obligatoriske delar av føraropplæringa* er det likevel sett rammer som i stor grad regulerer måten undervisninga blir gjennomført på, meir om dette under b).

b) Obligatoriske delar av føraropplæringa

Dei obligatoriske delane av føraropplæringa er fyrst og fremst retta mot å leggje til rette for utvikling av haldningar og motivasjon. Læringsmåla er prosessmål, jf. *Generell del* i læreplanane. Målverba som er brukt, seier meir om kva elevane skal vera med på og ta del i, enn direkte kva dei skal sitja att med av kunnskapar og ferdigheiter når undervisninga er over. Eksempel på slike verb er *oppleve, erfare, vidareutvikle og drøfte*.

Saman med andre rammer som er fastsett for desse delane, legg måla føringar for måten undervisninga kan gjennomførast på. Slike føringar går til dels også fram av dei rettleiande kommentarane i læreplanane.

For trafikalt grunnkurs heiter det for eksempel:

«Læreren bør leggje til rett for problemorientert undervisning.»

«Problemorienterte arbeidsmåter med gruppearbeid og dialog anbefales.»

«I klasserommet bør elevene sitte slik at alle ser hverandre, noe som gjør det lettere å kommunisere med hverandre.»

For å leggje til rette for at alle dels skal få «taletid», dels skal få tid til å vera aktive på andre måtar, er det både i trafikalt grunnkurs og i andre obligatoriske delar, sett grenser for kor mange elevar som kan vera til stades.

c) Generelt om tilpassingar i obligatorisk opplæring

Det ligg til grunn for alle obligatoriske delar i opplæringa at elevane *normalt har fysisk fram møte*.

Vi finn likevel å kunne opne for *visse tilpassingar* slik situasjonen er no.

Tilpassingane går fyrst og fremst ut på å leggje til rette for å kunne gjennomføre undervisning i tema der målverbet er å *drøfte* eller liknande, m.a.o., det er ikkje krav om bestemt annan aktivitet.

Vilkåra for å kunne gjennomføre all slik tilpassa undervisning er at

1. elevar og lærar skal knytast saman med kamera og skjermar, i tillegg til mikrofon, slik at alle kan sjå kvarandre på same tid som dei har dialog.
2. gruppene som får undervisning er mindre enn vanleg for å leggje til rette for tilstrekkeleg god dialog, og kompensere for moglege komplikasjonar, for eksempel i samband med å slå på og av mikrofonar m.m. og at elevane ikkje ser kvarandre.
3. det blir utarbeid undervisningsplaner for aktuell tilpassa undervisning.
4. tilsynet kan kople seg til elektronisk og følgje undervisninga, om dei vurderer behov for det, utan å møte fram fysisk. Trafikkskulane må informere tilsynet om gjennomføring av tilpassa undervisning, og om korleis tilsynet eventuelt kan kople seg til.

2. Tilpassingar i obligatoriske delar som følgje av covid-19

Desse tilpassingane gjeld inn til vidare:

1. **Trafikalt grunnkurs del 1–4** kan gjennomførast som nettsamlingar med maksimalt 8 elevar pr. samling, jf. forskrifta § 2 fyrste ledd.

Fordeling av samlingar skal vera i tråd med trafikkopplæringsforskriften § 8-1 sjette ledd: «*Øvrig undervisning, jf. § 8-3 andre ledd nr. 1–4, skal være på 10 timer og fordeles jevnt over minst 3 samlinger*».
2. **Trafikalt grunnkurs del 5–7** (del 5 Plikter ved trafikkuhell og fyrstehjelp, del 6 Tiltak ved ulykke og del 7 Trafikant i mørket) krev fysisk frammøte.
3. **Grunnkurs klasse AM 146** kan gjennomførast som nettbaserte samling(ar) med maksimalt 8 elevar, jf. forskrifta § 2 andre ledd.
4. **Grunnkurs klasse A1, A2 og A** kan gjennomførast som nettbaserte samling(ar) med maksimalt 8 elevar, jf. forskrifta § 2 tredje ledd.
5. **Grunnkurs klasse S** kan gjennomførast som nettbaserte samling(ar) med maksimalt 8 elevar, jf. forskrifta § 2 fjerde ledd.
6. **Grunnkurs tunge kjøretøy del 1.1 må gjennomførast med berre ein elev om gongen og vare minst 30 minutt.**
7. **Grunnkurs tunge kjøretøy 1.2–1.6** kan gjennomførast som nettbaserte samling(ar) med maksimalt 8 elevar, jf. forskrifta § 2 femte ledd.
8. **Sikkerhetskurs på bane – klasse B** kan gjennomførast utan at alle lærarane er med på innleiing og avslutning, jf. forskrifta § 3.

Normalt skal alle lærarane vere til stades ved innleiing og avslutning av banekurset, slik at individuelle forventningar, mål m.m. som elevane gjev uttrykk for, kan følgjast opp best mogleg. Dersom det, som følgje av smittevernreglane, ikkje er plass til dette i undervisningsrommet, kan desse delane gjennomførast med færre lærarar. Dersom smittevernreglane ikkje tillèt undervisning i klasserom, kan innleiing og avslutning gjennomførast i kjøretøyet på området til øvingsbanen.
9. **Sikkerhetskurs på veg i klasse B** del 4.1.1 og 4.1.4 kan gjennomførast digitalt dersom smittevernreglane krev det, jf. forskrifta § 11-8 andre og femte ledd.

3. Fagleg leiar

Det er alltid fagleg leiar, og eventuell fagleg medansvarleg, som har ansvaret for at den undervisninga trafikkskulen gjev er forsvarleg, både pedagogisk og på annan måte.

Ein trafikkskule kan difor ikkje drive opplæring, heller ikkje for moped, motorsykkel og snøskuter, dersom fagleg leiar, og eventuell fagleg ansvarleg, er 100 % permittert. Fagleg leiar, og eventuell fagleg medansvarleg, må sjølv vurdere kor mykje tid og ressursar han/ho treng for å utføre pliktene knytt til ulike slag opplæring trafikkskulen driv med, og skulen må tilpasse opplæringa si etter dette.

Om fagleg leiar, og eventuell fagleg medansvarleg, er i karantene i samband med korona-smitte, er ikkje det til hinder for at trafikkskulane kan drive opplæring.

4. Vilkår for å gå opp til førarprøve

Den som skal gå opp til førarprøve, må ha gjennomført heile trafikalt grunnkurs, jf. også trafikkopplæringsforskriften § 2-1 andre ledd og § 29-2 fyrste ledd.

5. Bevis for gjennomført trafikalt grunnkurs og øvingskøyning

Bevis for trafikalt grunnkurs kan skrivast ut når del 1-4 av trafikalt grunnkurs er gjennomført, jf. trafikkopplæringsforskriften § 2-1 andre og fjerde ledd og § 8-4.

6. Oppheving av forskrifta og planlegging av undervisning

Forskrift om midlertidige unntak for gjennomføring av opplæring og øvingskøyning skulle i utgangspunktet vore oppheva seinast 31. oktober 2021, jf. § 6 som handlar om «Trafikant i mørket». På bakgrunn av den noverande smittesituasjonen har vi vurdert det slik at forskrifta likevel bør gjelde inntil vidare.

Forskrifta blir difor ikkje oppheva før smittesituasjonen gjev grunnlag for det.

Unntaka vil ikkje kome til å gjelde permanent, og trafikkskulane må kunne gå tilbake til vanleg undervisning når forskrifta blir oppheva. Vi vil kontinuerleg vurdere behovet for unntaka som går fram i den mellombelse forskrifta. For ordens skuld vil forskrifta bli oppheva så snart smittesituasjonen er slik at det ikkje lenger er behov for ekstraordinære tiltak.

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Tlf: (+47) 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no

www.vegvesen.no

Tryggere, grønnere og enklere reisehverdag